

Adoxa Naturvårds kommentarer till 2022 års naturvärdesbedömning i Gröndal i Nynäshamns kommun.

Inledning

Under 2022 genomfördes en naturvärdesinventering – NVI i Nynäshamns centrala delar. Inventeringen genomfördes av COWI AB och benämns ”Naturvärdesinventering och landskapsekologisk analys för planprogram Gröndal/detaljplan för Vattentornet”. I NVI-rapporten anges naturvärdesbedömningen i G05 och G08 som preliminär och en fördjupad inventering av vedinsekter rekommenderas. Under 2023 genomfördes en sådan av Stanislav Snäll – Ento Studio & Research AB och Adoxa Naturvård, Janne Elmhag, fick i uppdrag av Nynäshamns kommun, Hanna Lilja, att se över tidigare naturvärdesbedömningar. Resultatet från inventeringen av vedinsekter har vägts in i nedanstående förnyade bedömning av områdets naturvärden.

Enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar (Svensk standard SS 199000:2014) bedöms ett områdes naturvärde med hjälp av två faktorer – 1. förekomst av naturvårdsarter och 2. biotopens egenskaper. Se figur 1 nedan.

Naturvärdesobjekt G05

Bedöms preliminärt ha ”klass 2 – högt naturvärde” i NVI:n från 2022. Naturvårdsarterna grovticka (S), hasselticka (S) och reliktböck (NT) har noterats vilket bör innebära ”påtagligt artvärde”. Beträffande biotopen är ett stort antal skyddsvärda träd angivna vilket bör innebära ”påtagligt biotopvärde” och den sammantagna bedömningen ”klass 2 – högt naturvärde”.

G05 - Naturvärdesbedömning efter inventering av vedinsekter.

Bedömningsgrund biotop	Bedömningsgrund art	Naturvärdesbedömning
Påtagligt biotopvärde	Högt artvärde	Högt naturvärde

Tio rödlistade arter varav en i kategorin (VU) noterades under inventeringen. Resterande arter är rödlistade i kategorin (NT). Dessutom gjordes fynd av en icke rödlistad men spektakulär naturvårdsart – ekoxe. Ekoxen är en signalart enligt Skogsstyrelsens regler för nyckelbiotopsinventeringar och den är dessutom fridlyst enligt artskyddsförordningens 6 §. Att artvärdet i området bör betraktas som högt är rimligt efter den kunskap som inventeringen av vedinsekter har tillfört. Om biotopvärdet ska bedömas som påtagligt eller högt är inte lika självklart men ingen direkt ny information om biotopen har tillkommit varför det är rimligt att behålla bedömningen ”påtagligt biotopvärde”. Naturvärdesbedömningen i NVI-rapporten stärks således men ändras inte. ”Högt naturvärde” gäller.

Naturvärdesobjekt G08

Bedöms preliminärt ha "klass 3 – påtagligt naturvärde" i NVI:n från 2022. Två naturvårdsarter – murgröna (S, F) och liljekonvalj (F) har noterats. De angivna naturvårdsarterna kan inte vara grund för en högre bedömning av artvärdet i området än "visst artvärde". Biotopen bedöms som en Natura 2000-naturtyp (9190) vilket i sig ger bedömningen "påtagligt biotopvärde". Dessutom har ett stort antal skyddsvärda träd varav ett bedöms som särskilt skyddsvärt noterats.

G08 - Naturvärdesbedömning efter inventering av vedinsekter.

Bedömningsgrund biotop	Bedömningsgrund art	Naturvärdesbedömning
Påtagligt biotopvärde	Högt artvärde	Högt naturvärde

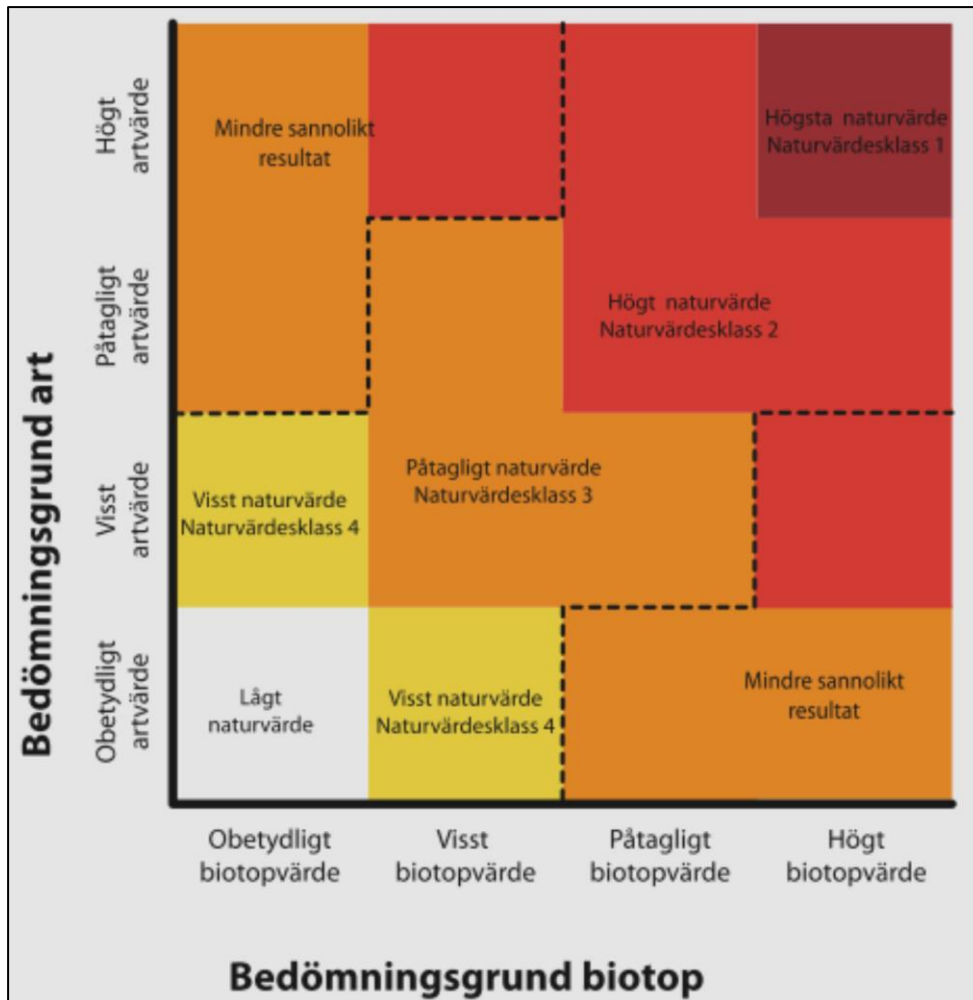
Nio rödlistade arter noterades under inventeringen av vedlevande insekter varav en i kategorin "starkt hotad" (EN). Resterande arter är rödlistade i kategorin "nära hotad" (NT). Dessutom gjordes fynd av en icke rödlistad men spektakulär naturvårdsart – ekoxe. Ekoxen är en signalart enligt Skogsstyrelsens regler för nyckelbiotopsinventeringar och den är dessutom fridlyst enligt artskyddsförordningens 6 §.

Att artvärdet i området bör betraktas som "högt" är rimligt efter den kunskap som inventeringen av vedinsekter har tillfört. Om biotopvärdet ska bedömas som "påtagligt" eller "högt" är inte lika självklart men ingen direkt ny information om biotopen har tillkommit varför det är rimligt att behålla bedömningen "påtagligt biotopvärde". Naturvärdesbedömningen i NVI-rapporten bör följaktligen ändras till "högt naturvärde".

Övriga naturvärdesobjekt

Naturvärdesbedömningen i G01 bör ändras till högt naturvärde. Ändringen grundas på den ursprungliga bedömningen "påtagligt biotopvärde" och på tillkommande information från insektsinventeringen. De tre rödlistade arter som insektsinventeringen tillför ger bedömningen "påtagligt artvärde" och den sammantagna bedömningen "klass 2 – högt naturvärde". Naturvärdesobjekt G03 ger intryck av att vara undervärderat med tanke på de många skyddsvärda träd som noterats och att tallticka och reliktbock tycks förekomma frekvent där. Påtagligt biotopvärde och påtagligt artvärde är rimliga bedömningar som sammantaget skulle resultera i "högt naturvärde" i G03. Naturvärdesbedömningar är ingen exakt vetenskap utan just bedömningar och min bedömning är att G03 är undervärderad. Det gäller möjligen även G07.

När det gäller bedömningen av naturvärden i naturvärdesobjekt G02, G04 och G06 instämmer jag i NVI-författarnas bedömning.

Figur 1. Läs av från båda axlarna. Bedömningsgrund art tillsammans med bedömningsgrund biotop ger den slutgiltiga naturvärdesbedömningen. (Svensk standard SS 1999 000, 2014).

Karta 1. Inventeringsområdet, färgkodade naturvärdesobjekt som de bedömdes innan inventeringen av vedinsekter: Rött = högt naturvärde, orange = påtagligt naturvärde, gult = visst naturvärde. De blå siffrorna anger insektsfällornas placering.

Faktaruta I

Naturvärdesbedömningens klasser:

1. *Högsta naturvärde* – området bedöms ha särskild betydelse för biologisk mångfald på nationell eller internationell nivå. Ej noterat i inventeringsområdet.
2. *Högt naturvärde* – området bedöms ha särskild betydelse för biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
3. *Påtagligt naturvärde* – Kvaliteten motsvarar ungefär Skogsstyrelsens ”objekt med naturvärde” eller länsstyrelsens ”restaurerbar naturlig fodermark”
4. *Visst naturvärde* – Trots stor mänsklig påverkan finns strukturer eller arter av positiv betydelse för biologisk mångfald.
5. *Lågt naturvärde* – Hyggen, trädplantager, åkrar, igenväxande åkermark mm.

Värdeelement: Element med särskilt positiv betydelse för biologisk mångfald (hålträd, stenrosen, blocksamlingar, död ved mm).

Naturvårdsträd: Träd med särskilt stor betydelse för biologisk mångfald – gamla, grova, träd med håligheter eller stamskador, träd som är värd åt rödlistade arter och signalarter. Sälg, asp, lind, rönn, fågelbär, hagtorn och oxel utgör en biologisk bristvara i det svenska skogslandskapet och noteras ibland som naturvärdesträd. Både unga och gamla exemplar av de hotade trädslagen alm och ask noteras som naturvärdesträd.

De *naturvårdsarter* som omnämns i texten är antingen upptagna på den svenska rödlistan eller så är de signalarter enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. Arter som är upptagna på Eu:s habitatdirektivs eller fågeldirektivs förteckning över skyddsvärda arter, bilaga 1, betraktas också som naturvårdsarter liksom fridlysta arter. Några av författaren självvalda naturvårdsarter kan även förekomma. Särskilt sällsynta arter används selektivt och omnämns bara ibland där det anses befogat.

Faktaruta II

Rödlistans kategorier:

LC = Livskraftig

NT = Nära hotad

VU = Sårbar

EN = Starkt hotad

CR = Akut hotad

RE = Utdöd (Nationellt)

S = Signalart enligt Skogsstyrelsen. Där det växer signalarter är chansen stor att det finns höga naturvärden och att det förekommer sällsynta och hotade arter. Ju fler signalarter som förekommer tillsammans desto högre naturvärden signalerar de.

F = Fridlyst (skyddad art enligt artskyddsförordningen - olika regler kan gälla).

Adoxa Naturvård

Tel: 0708–804582

E-post: janne.elmhag@adoxanatur.se

Postadress: Villa Skogshall, 641 99 Sköldinge

Hemsida: www.adoxanatur.se

Författare: Janne Elmhag

2023-09-19

Reviderad I 2023-10-24

Reviderad II 2023-11-06